

TIJDSCHRIFT VOOR NUMISMATIEK

**EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE**

**MEI-JUNI 1982 - VOL. XXXII - NR. 3
TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT**

EEN ERETEKEN EN EEN KNOOPSGAT...

Ivo SUETENS

Op 11 november 1961 greep er een eigenaardige plechtigheid plaats in Elisabethville (nu: LUBUMBASHI, hoofdplaats van de Shaba-provincie, Zaïre), toen de hoofdstad van de op 11 juli 1960 als onafhankelijk van de Republiek Kongo uitgeroepen staat Katanga. Op hetzelfde ogenblik dat de ogen van de ganse wereld vol spanning gevestigd waren op het hart van Afrika waar, in vaak tragische omstandigheden, een nieuwe onafhankelijke natie het levenslicht zag terwijl het stuiptrekend kolonialisme nog poogde de hand te leggen op de rijkste streken van de voormalige Belgische kolonie, vierde de staat Katanga rustig de 43ste verjaardag van een wapenstilstand die in feite niet langer belangrijk was, noch voor Katanga, noch voor centraal-Afrika in het algemeen. Integendeel: aan één kant gesteund door de slecht georganiseerde troepen der centrale regering van de Republiek Kongo (de naam ZAIRE werd slechts jaren later aangenomen) en aan de andere zijde door de interventiemacht van de O.V.N., bevond de secessionnaire republiek Katanga zich in een allesbehalve gunstige positie. Bovendien onderging de Katangese republiek ook nog een diplomatiek offensief (eerder pro-forma dan werkelijk) van de zijde der Belgische regering, en dit sedert mei 1961. En daarenboven loerden van alle zijden internationale gieren naar het Katangese koper...

Hoe dan ook, spijs zijn precaire positie was het dagelijks leven in de Katangese republiek verhoudingsgewijs regelmatig, niet enkel door de veiligheidsmaatregelen die president Moïse Tshombé genomen had, onmiddellijk na de uitroeping der onafhankelijkheid van de Kongolese republiek, maar ook door de nog steeds zeer belangrijke invloed van de blanke kolonisten en officiëlen. In deze omtandigheden was het dan ook mogelijk dat Katangese oudstrijders van de twee wereldoorlogen en kolonisten-oudstrijders mekaar konden ontmoeten rond het monument voor de gesneuvelden van beide wereldoorlogen 1914-1918 en 1940-1945 in Elisabethville, om eer te bewijzen aan de nagedachtenis van de doden dezer oorlogen, en tevens ook de gedode partijgangers der verdediging van de onafhankelijke Katanga-staat te gedenken. Maar deze plechtigheid had die dag wel een zeer bijzonder karakter.

Op 3 maart 1961 had wijlen Moïse Tshombé, president van de republiek Katanga, het Katangees Militair Kruis (Croix militaire katangaise) gesticht ter beloning van citaties op de dagorders van legerkorpsen of andere hogere eenheden van de Katangese strijdkrachten. De eerste verleningen van dit kruis waren echter reeds op 1 maart 1961, dus nog vóór de officiële stichting, geschied aan zeven blanken (5 officieren, 1 onderofficier en 1 vrijwilliger) en aan vijf autochtonen, allen gekwetst bij de verdediging der Katangese onafhankelijkheid. Dit was gebeurd na een troependefilé voor president Tshombé en de president van Zuid-Kasai, Albert Kalondji.

Het Katangees Militair Kruis is een bolgepunt Maltezerkruis in Florentijns brons, met glad gerande en gekorrelde armen. Het centrum dat bedekt is door een gekleurd, geëmailleerd Katangees wapenschild, wordt gekruist door twee zwaarden met opwaarts gerichte klingen. Voor- en keerzijde van het kruis zijn identiek. De bovenste arm van het kruis is getopt door een «croisette» (ook genoemd «Baluba-kruis» of «Lukana Lua Tshombé», wat betekent: koperen kruis) het nationaal symbool van Katanga. Op de achterzijde van de «croisette» is een ring gesoldeerd waardoor het lint loopt. Dit lint is 36 mm breed en van moiré-zijde, vermiljoen-rood met witte, 1 mm brede zijstrepen, 5 mm groen afgeboord en met witte weefkanten. Het kruis meet 39,2 mm x 46,5 mm.

Zeer kort reeds na de stichting van het ereteken had president Tshombé de wens uitgedrukt het monument voor de gesneuvelden van de beide wereldoorlogen symbolisch te decoreren met de nieuwe onderscheiding. Voor de organisatie van deze, op zijn minst eigenaardig te noemen, ceremonie vroeg de president het advies van zijn protocoldienst. De directeur van deze dienst was toen Jean, baron de Ryckman de Betz, Belgisch ere-kolonel en voorzitter van de oudstrijdersvereniging van Elisabethville. Baron de Ryckman de Betz was een deskundige op het gebied van protocol en hij raadde de president dan ook aan de plichtigheid te laten doorgaan op de, wat hem de meest opportune datum leek, namelijk 11 november, de jaarlijkse dodenherdenkingsdag.

Maar de materiële uitvoering van de decorering van een monument schiep wel enkele problemen! Inderdaad, hoe diende een ereteken gespeld te worden op de borst van een in steen beeldhouwde soldaat? De directeur van de protocoldienst vond echter de eenvoudigste oplossing die men zich kan voorstellen: in de borst van de inlandse soldaat op het monument liet hij een stalen spijker slaan en in het lint van een doodgewoon Katangees Militair Kruis liet hij een rudimentair knoops-gat borduren, 5 mm x 3 mm. De bedoeling was duidelijk: het lint, met kruis, eenvoudig ophangen aan de spijker.

In de voormiddag van 11 november 1961 decoreerde de president van de republiek Katanga, Moïse Tshombé, plechtig het monument, of beter gezegd de inlandse soldaat van het monument, met het Katangees Militair Kruis, in aanwezigheid van zijn ministers, officiële personaliteiten en oudstrijders van de streek, zowel zwart als blank, evenals verschillende afdelingen van de Katangese strijdmacht.

Baron de Ryckman de Betz, die blijkbaar zijn pappenheimers kende, oordeelde in de namiddag van dezelfde dag dat het inopportuun zou zijn

het precieuze Militair Kruis zo maar achter te laten op het monument, ten prooi aan de onstandvastige weersomstandigheden maar nog meer aan souvenirjagers! Hij nam dan ook het kruis weg, zichzelf belovend het terug op te hangen ter gelegenheid van elke plechtigheid die in de toekomst rond het monument zou plaatsgrijpen. Dit gelukkig initiatief van baron de Ryckman de Betz redde also voor het nageslacht een faleristisch dokument van eerste klas. Inderdaad, na 11 november 1961 werd het kruis nooit meer op het monument bevestigd. Niet enkel de hoofdstad van Katanga maar ook het gehele grondgebied werd vanaf november 1962 in de ontredde ring gedompeld. Er was noch tijd noch gelegenheid voor plechtigheden en de goede voornemens van de directeur van de protocoldienst werden doorkruist door de «gebeurtenissen van Katanga» die tenslotte een einde stelden aan het kortstondig bestaan van de staat Katanga.

Vóór enkele jaren werd het monument der gesneuvelden in Elisabethville (Lubumbashi) vernield op bevel van de centrale Zaïrese overheid: het was toch een symbool van het Belgisch kolonialisme! Het uniek Katangees Militair Kruis, dat eens door wijlen president Moïse Tshombé gespeld werd op het monument, heeft echter de storm overleefd en bevindt zich nu, als een geschenk van wijlen Jean, baron de Ryckman de Betz, in een private Belgische verzameling, vergezeld van een door de baron handgeschreven nota die er de authenticiteit van bevestigt.

Bronnen

- MONITEUR KATANGAIS nr. 6 van 15 maart 1961, p. 142.
- Briefwisseling met en mondelinge informatie van Jean, baron de Ryckman de Betz met de auteur, 1968-1970.
- Briefwisseling met en mondelinge informatie van luitenant-kolonel Guy Weber, Belgisch militair adviseur van president Moïse Tshombé, met de auteur, 1969. (Luitenant-kolonel Guy Weber is commandeur in de Katangese Verdiensteorde en titularis van het Katangees Militair Kruis.)

Bibliografie.

Ivo SUETENS, *Die Orden und Ehrenzeichen der Unabhängigen Republik Katanga, 1960-1963*. In «ORDENSKUNDE» nr. 36. Berlin, 1970, p. 350-368.

TEN HUIZE VAN JULIAAN Taelman

Pierre DEGEL

Tijdens het voorbije Paasverlof was de redactie een namiddag te gast bij de familie Taelman, in hun gezellige woning gelegen in de Schaakstraat nr. 92 te St. Kruis Brugge.

Na de vriendelijke en gebruikelijke ontvangst, leidde de heer Taelman ons binnen in zijn mooie bibliotheek, «zijn heiligdom» zegt zijn echtgenote. «Wanneer mijn man hier binnen is, krijg ik hem met moeite weer buiten. Dag en nacht zou hij hier blijven werken.»

Als verzamelaar kunnen we onze gastheer hier best begrijpen, wanneer men over zo een uitgebreide numismatische bibliotheek beschikt, moet het zeker een lust zijn om zich daar in te verdiepen.

Wie is nu eigenlijk de persoon Juliaan Taelman?

Deze oprust gestelde adjudant-chef bij de Rijkswacht, die tevens voorzitter is van de afdeling Brugge, is sinds jaren in onze numismatische kringen een bekend en befaamd figuur. Door zijn numismatische kennis en wilskracht, die gans zijn leven kenmerken, is hij eveneens aangesteld als numismatisch adviseur van het Brugse Gruuthusemuseum. De prachtige muntenverzameling, die het museum thans bezit, is het levenswerk van de heer Taelman.

In 1960, kreeg hij de opdracht van het Brugse stadsbestuur, om de verzameling van wijlen Visart de Bocarmé te catalogeren. Een buitengewoon werk, als men weet dat die kollektie ruim 3000 stukken telt. Iedere munt, penning en medaille diende gereinigd en op hun juiste plaats gesitueerd te worden. Van elk stuk maakte hij een soort identiteitskaart, om ze achteraf naar tijdperk en munthuis samen te brengen tot een overzichtelijk geheel. Hij deed dit reusachtige werk volledig be-

langeloos, met als enig doel zijn numismatische kennis nog meer glans bij te zetten. Ruim drie jaar lang besteedde de heer Taelman het grootste gedeelte van zijn vrije tijd aan dit monnikenwerk. Op vrijdag 12 juli 1963 werd dan eindelijk het muntenkabinet van het Gruuthusemuseum ingehuldigd en is nu hedendaags, dank zij de inspanningen van onze gastheer, uitgegroeid tot één van de volwaardigste in ons land.

In zijn functie van numismatisch adviseur, bij de stedelijke musea van Brugge reist hij gans Europa af om de kollektie uit te breiden met bijvoorbeeld stukken uit het munthuis van Brugge. Zo haalde hij in 1969 de krantenpagina's door te Middelburg, waar de zilverschat van Raamsdonk geveild werd, het grootste gedeelte van de geveilde stukken voor rekening van het museum te kopen.

In 1960 werd hij eveneens voorzitter van de afdeling Brugge, waar hij nog steeds de leidende figuur is, die zijn leden met raad en daad tracht bij te staan. Daarnaast verleende hij ook zijn medewerking aan numismatische publikaties, waaronder in 1965 *«Aanwinsten»* en in 1972 *«Schatten voor Brugge»* (uitgegeven door de stedelijke musea Brugge), in 1977, *«De muntslag, medailles en gedenkpenningen van keizerin Maria-Theresia (1740-1780)»* (uitgegeven door de afdeling Brugge), in 1978, *Miscellanea Numismatica*, *«Het noodgeld van Brugge 1914-1918»* (uitgegeven door de afdeling Tienen), 1980 *«Gedenkpenning De Coupure te Brugge in 1753»* (Tijdschrift voor Numismatiek, vol. XXX. nr 1, 1980), begin augustus e.k. *«Munten en penningen in Bourgondisch Vlaanderen»* (ter gelegenheid van de tentoonstelling, die zal plaatsvinden in het Gruuthusemuseum, van 7 augustus tot 7 november).

We vroegen de heer Taelman hoe hij verzamelaar is geworden en op welke wijze hij zijn kollektie heeft samengesteld.

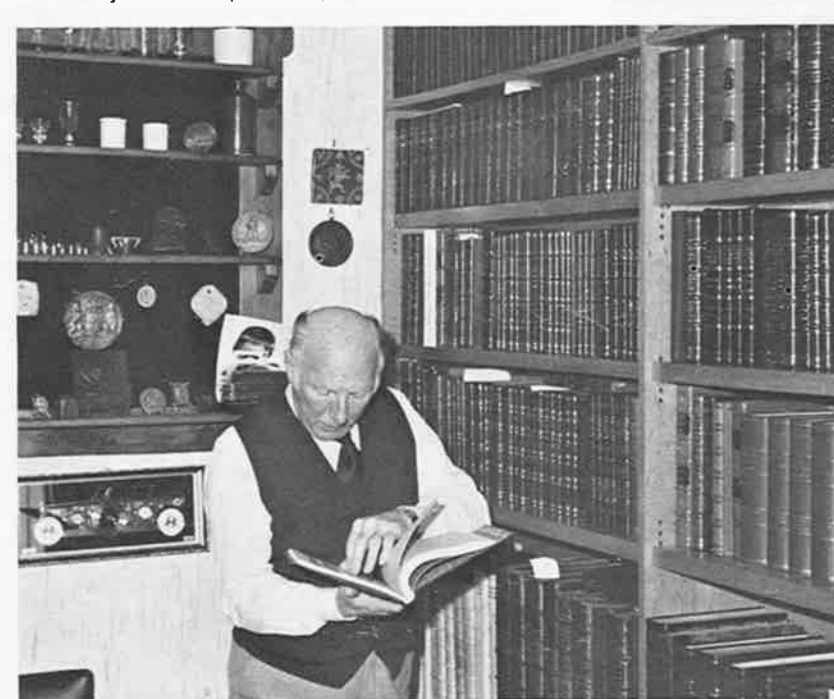
Het verzamelen begon volgens hem allemaal heel onschuldig. Tijdens het spitten, in 1942, in de tuin van zijn vader, te Oeselgem aan de Leie, vond hij enkele oude munten. Na nader onderzoek bleek zijn vondst te bestaan uit «mijten» van Filips II. Hiermede was zijn belangstelling gewekt en de eerste stap van het verzamelen was gezet. Als gewone dorpsjongen viel het hem in het begin nogal moeilijk om zijn verzameling verder uit te breiden, tot zijn intrede bij de Rijkswacht, in 1943, hem de nodige kontakten bezorgden.

Zoals iedere beginner verzamelde hij aanvankelijk alles tot hij in 1950 te Gent, lid werd van het Europees Genootschap voor Munt en Penningkunde en het juiste inzicht kreeg. Zijn aandacht vestigde zich, van dat ogenblik af, op de kleurrijkste episodes uit de geschiedenis. Deze vindt

men terug in de thema's van zijn uitzonderlijke verzameling, waarin vooral de graven van Vlaanderen, Lodewijk van Maele, Filips de Stoute en Karel II de blikvangers zijn.

Hij realiseerde zich, dat zijn hobby sterk verwantschap vertoonde met geschiedenis, aardrijkskunde, mythologie en schafte zich daarover in binnen en buitenland talrijke oude en waardevolle boeken aan.

Hiermede is onze aandacht opnieuw op de mooie bibliotheek van onze gastheer gevestigd. Ze omvat al de gekende numismatische werken zoals o.a. Van Loon, Van Mieris, Mazzini, V.d. Chijs, De Witte, Gaillard, Guioth, om er maar enkele op te noemen. Deze prachtige boeken, die allen in leder en op een kunstige wijze zijn ingebonden, vormen de basis van al zijn kennis (zie foto).

Voor de veiligheidscatalogussen vormen zijn stokpaardje.

Daarover zegt hij het volgende: «Al de munten, die daar in beschreven staan, bestaan echt en zijn een referentie». Van iedere munt, penning en medaille, die vanaf 1900 geveild zijn, heeft hij dan ook een fiche samengesteld waarop al de nodige gegevens zijn aangebracht. Een werkwijze die hij eveneens toegepast heeft bij het catalogeren van de

munten van het Gruuthusemuseum. Dank zij deze methode kan hij iedere munt, die geveild wordt, beter volgen. Als voorbeeld wilt hij ons een steekkaart tonen van een dubbele gouden souverain van Filips IV, met jaartal 1636, geslagen te Brugge. Daarvoor leidt hij ons naar zijn werk-kamer, die hoe kan het anders, in oppervakte zijn bibliotheek overtreft en gevuld is met numismatische boeken, dokumentatie en fiches, waarvan deze laatsten de dertigduizend benaderen. Het is een ware wetenschappelijke arbeid die de heer Taelman hier verricht heeft en waarvoor

De heer Taelman raadpleegt één van zijn vele veilingscatalogussen

wij hem werkelijk prijzen. In een oogwenk toont hij ons de bewuste fiche met al de nodige gegevens. Wij lezen onder de rubriek opmerkingen: «Geslagen in het munthuis Brugge op 9.134 exemplaren. De dubbele gouden souverain 1636 vermeld in de veilingscatalogus Nomisma (Zurich, 1934) onder nr. 260 is vermoedelijk hetzelfde exemplaar dat voorkomt bij J. Schulman (Amsterdam) kat. 31.10.1927, nr. 1539». Hij toont ons nog andere voorbeelden wij lezen: «Dubbele gouden souverain op naam van Karel II geslagen in het munthuis Antwerpen 1699, type zoals het jaartal 1700 DW. 1050 en Delmonte: 187. Geveild op de openbare veiling van J. Vinchon (Parijs), op 02.06.1980, lot. nr. 376.

Gegevens: ø 29 mm, 11,150g en kabelrand. Jaartal nog niet in de handel voorgekomen met uitzondering bij Vinchon».

Al deze informaties haalt de heer Taelman uit de veilingscatalogussen, die hij systematisch in verschillende kamers geklasseerd heeft en waarvan het aantal eveneens in de duizenden beloopt (zie foto). Werkelijk een indrukwekkende verzameling opzichzelf.

Tot slot danken wij onze gastheer voor deze interessante namiddag en wensen hem geluk met deze unieke verzameling.

Wie persoonlijk kennis wil maken, met deze buitengewone verzamelaar, kan dit steeds op iedere 2de dinsdag van de maand vanaf 20u in het vergaderlokaal van de Brugse numismatische kring «Café de Nieuwe Steenweg», Moerkerkse steenweg 8, 8310 St. Kruis-Brugge (tel. 050/35.48.43).

MEDAILLETECHNIEKEN UIT DE RENAISSANCE

(VERVOLG)

Eric DUFOSSEZ

D. Het vernissen

Er bestaan echter andere methoden om de eindafwerking aan de oppervlakte van medailles te geven. Ruw genomen kunnen twee klassen onderscheiden worden: vernissen of vernis-email (de zogenaamde lakken) en vormen van bronzeren of kleuren.

De oude medailleurs gebruikten ongetwijfeld dezelfde vernissen als de wapensmeden om de gevesten van zwaarden en andere wapens te beschermen. Een Italiaans manuscript uit 1520 beveelt volgende samenstelling aan voor haakbussen, harnassen, enz.: twee pond lijnzaadolie, één pond sandaraanse gom (Mogador Sandaras) en twee pond Griekse pek. In het manuscript wordt nog een andere vernis beschreven bestaande uit: twee ons lijnzaadolie, één ons Griekse pek en een klein stukje aluin. Zo zwarte pek gebruikt werd, was de vernis goed voor degenknoppen, sporen, enz. Gauricus raadt ook het vernissen aan met vloeibare pek om aan brons een zwarte schijn te geven.

E. Het bronzeren of kleuren

Voor het bronzeren of kleuren kunnen volgende methoden gebruikt worden.

1. Pomponius Gauricus zegt dat een gele kleur kan bekomen worden door het stuk grondig te reinigen en het dan op een wit-hete plaat te leggen tot het de kleur van de plaat heeft aangenomen. Daarna laat men het stuk langzaam afkoelen.

2. «Crocus» is een ijzeroxyde en in de verfijnde vorm gekend als juweliersrood. Dit rode poeder wordt met water vermengd tot een pasta en uitgesmeerd op het te bronzeren oppervlak. Dit voorwerp wordt matig opgewarmd (b.v. op een ijzeren plaat boven een houtskoolvuur). Eens de paste verdroogd tot poeder, wordt dit afgeborsteld. Daarna wordt een

nieuwe laag aangebracht die op een hogere temperatuur gebakken wordt. De bewerking wordt herhaald, telkens op een hogere temperatuur, tot het gewenste resultaat bereikt is. De kleur is dan van goudkleurig tot diepbruin.

3. Dezelfde werkwijze wordt gevolgd bij zwart kachelpotlood. Het resultaat is niet zo goed als bij «crocus». Bij deze soort bronzing geeft het afborstelen van het oppervlak na de laatste opwarming met een vettige zalf van bloed met goudpoeder een prachtige glans en een tint variërend volgens de gebruikte hoeveelheid.

4. Salpeterzuur werd ook aangewend. Een oud manuscript beschrijft de volgende methode. Neem een wijnglas water en voeg er vier tot vijf druppels salpeterzuur aan toe. Smeer met deze oplossing de medaille in en laat ze dan drogen. Eens droog, laat het stuk dan gelijkmatig opwarmen, bij welke dan een goede donkere verkleuring met een gouden glans verkregen zal worden in verhouding tot de toegepaste temperatuur.

5. Men kon eveneens het stuk blootstellen aan de natuurelementen, meer speciaal tijdens de winter. Een vochtige atmosfeer leent zich goed daartoe. Tijdens deze periode mag het stuk niet vastgenomen worden. Het kan wel enkele weken duren voor een goede tint verkregen wordt.

6. De zwarte bronzing: door een oplossing van zwavel in verdunde amoniak (de oude methode) of, zoals heden, door zwavelwaterstof of ammoniumsulfat. De medaille wordt blootgesteld aan de dampen van zwavelwaterstof of gewassen met een zwakke oplossing van ammoniumsulfat en daarna op een gematigde temperatuur gedroogd. In het laatste geval blijft een neerslag van wit-groen poeder achter, dat zich ophoopt in de holten, en waaraan het inwrijven met was een bruin-gele tint geeft.

7. Volgens Gauricus kan een zwarte kleur bekomen worden door het stuk bloot te stellen aan de rook van brandend kaf. Het voorwerp moet vooraf bevochtigd worden.

8. Groen brons kan simpelweg bekomen worden door het stuk voor een paar dagen onder te dompelen in een oplossing van sodiumchloride (gewoon keukenzout). Nadat de medaille goed gespoeld en traag gedroogd werd, zal een gedeeltelijke maar permanente bronzing het gevolg zijn. Ammoniumchloride werd dikwijls gebruikt inplaats van gewoon zout. Ook een sterke suikeroplossing, of suiker verzuurd met azijnzuur kan gebruikt worden.

De moderne scheikundigen kennen natuurlijk talrijke andere methoden.

Nadat het stuk gebronsd was, dompelden sommigen de medailles in een kokende paraffinewas. Een betere methode bestaat erin het stuk met een zeer zachte borstel te borstelen nadat een dun laagje boenwas aangebracht werd. Gewone vetten moeten vermeden worden aangezien de vetzuren die deze bevatten het metaal aantasten. Een zuivere celluloseverniss zal het oppervlak tegen schadelijke invloeden beschermen.

F. Het verzilveren en vergulden

Soms kan de medaille verguld of verzilverd worden. Ook tin wordt wel eens gebruikt. Het zijn duidelijk methoden voor een vakman.

Gauricus beschrijft ze als volgt: «De mooiste witte kleur verkrijgt men met zilver? Het beste is zilver te hameren tot een zeer dun velletje en die dan te amalgameren met kwikzilver en aan te brengen met salpeter en aluinoplossing, gebruik makend van een gepunt ijzeren gereedschap».

Eens de verzilvering aangebracht, werd het voorwerp in kokende olie geworpen om het op te warmen en daarna boven gloeiende kolen geplaatst. Aldus verdampte het kwikzilver en bleef het zilver achter op het werkstuk. Daarna werd het afgeschrikt in een mengsel van azijn, zout, urine en wijnsteen. Uiteindelijk werd het opnieuw gepolijst met het bruineerstaal (geen staal maar agaathout, bloedsteen of jaspis). De beste goudkleur werd bekomen door gebruik te maken van echt goud. Dezelfde methode als voor het zilver werd aangewend, met dat verschil dat het niet nodig was het stuk af te schrikken.

Het kenmerk van deze zogenaamde vuurverzilvering en vuurvergulding is dat de opgelegde laag het dikst was bij de uitgediepte partijen en het dunst aan de randen en de uitspringende delen en dat het verguldsel bleekgeel van kleur was.

Het gebruik van het amalgamisch procédé heeft ook als nadeel dat er zeer giftige kwikdampen vrijkomen. Toen in 1805 het galvaniseren werd uitgevonden verdween deze methode zeer vlug.

Bibliografie

G. Hill & G. Pollard, *Medals of the Renaissance*.
L. Forrer, *Biographical Dictionary of Medallists*.

VARIA

Tentoonstelling «Eer aan de arbeid» in de Koninklijke Bibliotheek

Van 3 mei tot 12 juni i.l. werd in het Penningkabinet van de Koninklijke Bibliotheek, Keizerslaan 4 te Brussel, een tentoonstelling ingericht met als onderwerp «Eer aan de arbeid, eretekens voor werknemers, 1830 tot 1980».

Een zicht op de tentoonstellingszaal.

De tentoonstelling bood een overzicht op een driehonderdtal medailles en eretekens met bijhorende diploma's en erewerktuigen. De eretekens behoren tot 7 grote groepen, met name: de medailles van de tentoonstellingen van de produkten van de nationale nijverheid van 1835, 1841 en 1847; de eretekens van de arbeid, 1847; de burgerlijke eretekens, 1867; de nationale orden t.w. de Leopoldsorde, 1832, de Kroonorde, 1897 en de orde van Leopold II, 1900; de bijzondere eretekens voor

beroepsverenigingen, 1889; de medailles voor een lange en vruchtbare beroepsactiviteit en voor bevordering van de arbeid, 1930.

In deze sector van het eretekenwezen heeft de phaleristiek zich uit de numismatiek, meer bepaald de medailles, ontwikkeld van gewone, niet draagbare en als individuele beloning geschonken penningen tot speciaal tot dragen ontworpen en als publieke erkenning verleende eretekens. Waar aldus in 1830 en 1835 alleen medailles waren verleend, daar werden in 1847 naast medailles voor het eerst draagbare eretekens verleend, merkwaardigerwijs uitsluitend voor mannen, terwijl vrouwen vereerd werden met medailles. Deze dualiteit medaille-eretekens leeft overigens duidelijk voort in het burgerlijk ereteken, in de Kroonorde en de Orde van Leopold II, die alle zowel medailles als eretekens tellen, terwijl de recent gestichte (1970) decoratie voor een lange vruchtbare beroepsactiviteit en voor bevordering van de arbeid, zelfs uitsluitend uit medailles bestaat.

Terecht kan ons land er prat op gaan dat precies de eretekens ter beloning van de arbeid tot een van zijn oudste erkenningen mag gerekend worden.

In de rijk geïllustreerde catalogus, die door de Bibliotheek uitgegeven wordt, worden alle tentoongestelde stukken beschreven (zie de rubriek bibliografie blz. 92).

Tijdens de tentoonstelling kreeg het publiek eveneens de kans om een penning te kopen die een getrouwe kopij is van een "aureus" van de Gallische keizer Postumus (260-269) (zie de rubriek penningen blz. 98).

Beloningsmedaille van de eerste «Nationale tentoonstelling der producten van de nijverheid, 1835».

Vz: Een naar rechts zittende, antiek geklede vrouw die in de rechterhand een toorts en met de linkerhand een lauwerkrans boven het hoofd van een engel houdt die met beide handen een hoorn van overvloed aan de vrouw voorhoudt. Links, de gekroonde tafels der wet en een schild met de Belgische leeuw. Afsnede: A L'INDUSTRIE./BRAEMT F.

Kz: EXPOSITION DE 1835, een lauwerkrans en een open ruimte bestemd voor gravure.

Gegevens: Sommige bronzen medailles dragen op de keerzijde de tekst PREMIERE CLASSE of DEUXIEME CLASSE, andere niet.
1835, 60 mm: goud, verguld zilver, brons, (1ste klas), brons (2de klas), brons.

Veiling Willem Van Alsenoy, Antwerpen 17 april 1982

Ter gelegenheid van zijn 10de veiling, die plaatsgreep op 17 april l.l. in «De Keyser Hotel» te Antwerpen, willen wij de heer Willem Van Alsenoy van harte gelukwensen.

Deze sympatieke Antwerpenaar begon in 1964 als verzamelaar en schakelde in 1973 over naar het professionele. In zijn munthandel, waar iedere verzamelaar steeds hartelijk welkom is, heeft hij een grote varia van munten, penningen, bankbiljetten, opberg-systemen en een uitgebreide keuze aan numismatische boeken.

Binnen korte tijd verhuist hij naar zijn nieuwe zaak gelegen, Oudaan 6, eveneens te Antwerpen, op ongeveer 100 meter van de huidige (het telefoonnummer 031/32.14.29 blijft ongewijzigd). We wensen de familie Van Alsenoy alvast veel succes toe in hun nieuwe zaak.

Over de veiling van 17 april l.l., vermelden wij U graag een paar gerealistiseerde prijzen.

Rome

Nero (54-68): AE Sestertius - S.578 (ANNONA AVGVSTI CERES) VF	75.000
Constantine I (307-337): AV Solidus (4,4 g): Type of S.3745 (VICTOR OMNIVM GETIVM)	150.000

De Zuidelijke Nederlanden

Albrecht en Isabella: Dukaton 1618 Antwerpen - Delm. 248/dw 928/G&H 309-1 ZF	12.500
---	--------

Luxemburg

Joseph II 12 Sols 1789, ZF	15.000
----------------------------	--------

Oostenrijkse Periode

Joseph II 1/2 Kroon 1789 Brussel PR	39.000
Zilveren leeuw 1790, PR	37.500
Gulden 1790, 1ste type. PR	14.000

Koninkrijk België

1 fr 1844, ZF	4.000
25 fr 1848, PR	100.000
2 1/2 fr 1849, klein hoofd, ZF/PR	13.000
100 fr 1853, (goud) huwelijk ZF/PR	175.000
2 fr 1856 (inhuldiging), fr. legende PR	14.000
2 fr 1856 (inhuldiging), ned. legende PR	90.000
10 cent 1832, PR	8.600
5 fr 1867 (handtekening onder de afsnede), F/ZF	31.000
50 fr 1958 (Expo) ned. legende, medailleslag, PR	22.100

BIBLIOGRAFIE

«Eer aan de arbeid, eretekens voor werknemers, 1830-1980» catalogus en tekeningen door André Borné, nederlandse bewerking door Ivo Suetens

Ter gelegenheid van de tentoonstelling «Eer aan de arbeid», die ingericht werd in de Koninklijke Bibliotheek van 3 mei tot 12 juni l.l., werd in beide landstalen een catalogus uitgegeven, die werd samengesteld door de heer André Borné, voor de nederlandse bewerking zorgde de heer Ivo Suetens.

Links op de foto de auteurs de heren Ivo Suetens en André Borné. Rechts, de heer Jan Lippens, conservator van het Penningkabinet.

De grote verdienste van de auteur ligt hierin, dat hij getracht heeft in zeven hoofdstukken een overzicht te geven van de verschillende soorten medailles en eretekens van de arbeid.

Deze heeft hij als volgt omschreven

Inhoud

Inleiding

- I. Tentoonstellingen van de produkten van de nationale nijverheid
- II. Het ereteken van de arbeid
- III. Het burgerlijk ereteken
- IV. De nationale orde
- V. De huldemedailles voor een lange en vruchtbare beroepsactiviteit en voor de bevordering van de arbeid
- VI. Het bijzonder ereteken van de beroepsverenigingen
- VII. De eretekens van de arbeid

- A. De eretekens van de arbeid
- B. De laureaten van de arbeid
- C. De cadetten van de arbeid
- D. De medailles van de nationale arbeidstentoonstellingen
- E. Het ontwerp voor een orde van de arbeid

Platen

Dit vlot geschreven werk bevat 170 bladzijden, waarvan 22 bladzijden gevuld met foto's en tekeningen van medailles en eretekens.

Prijs: 350 BF (+ verzendingskosten).

Bestellingen kunnen gebeuren op het volgend adres: Penningkabinet van de Koninklijke Bibliotheek, Keizerslaan 4, te 1000 Brussel (Tel. 02/51.61.80).

«De Maria Theresia Thaler 1780» door P.P. Schraepen

Deze interessante studie is een vertaling en bewerking van het boek «Der Maria Theresien Taler 1780» van de Oostenrijker Dr. Franz Leypold. Het werk, dat 64 bladzijden bevat, behandelt al de gekende naslagen van de Maria Theresia daalder van 1780.

De inhoud omvat: De numismatische waarde van de naslagen, de munttechniek, algemeenheden, de verschillende typen, ondertekeningen, het vierde veld, randschrift, aanmuntingen, cronologische rangschikking van enkele muntplaatsen, naslagen, platen en tabellen.

De publikatie is getypt, maar in offset op quartoformaat, met een zeer leesbare tekst en overvoedig geïllustreerd met afbeeldingen, tabellen en schetsen.

Het boek, dat reeds veel succes kent, kan verkregen worden door storting van 250 BF (225 + port) op rekening nr. 001-0262486-80 t.n.v. P.P. Schraepen, St. Martinusstraat 22 te 3300 Tienen.

NIEUWE AANMUNTINGEN

Afghanistan

Twee FAO munten, 5 afghani (koper-nikkel 7,1 g en ø 27 mm) en 500 afghani (zilver 925/1000, 9 g en ø 27 mm).

Belize

Goudmunt van 100 dollar (500/1000, 6,21 g en ø 26,16 mm), ter gelegenheid van de onafhankelijkheid.

Canada

Zilvermunt van 1 dollar (23,33 g en ø 36 mm), ter herdenking van het 100-jarig bestaan van Regina.

Eiland Man

Uitgave van een serie van 4 munten van 1 crown ter gelegenheid van de wereldkampioenschappen voetbal in Spanje.

De set is verkrijgbaar in zes uitvoeringen

metaal	uitvoering	gewicht	oplage
Platina	proof	52,00 g	100 sets
Goud 22 krt	proof	7,96 g	1000 sets
Goud 9 krt	proof	5,10 g	10000 sets
Zilver (.925)	proof	28,28 g	15000 sets
Zilver (.925)	BU	28,28 g	20000 sets

Cupro-nikkel Unc 28,28 g . 1000000 sets

De gouden munten hebben een doorsnede van 22,11 mm, de andere uitgaven 38,6 mm.

Griekenland

Tweede serie munten ter gelegenheid van de 13de Europese atletiek-kampioenschappen.

De set is samengesteld uit:

100 drachme, zilver (900/1000), 5,2 g en ø 24 mm met op de voorzijde hoogspringen tijdens de wedstrijden van 1896.

250 drachme, zilver (900/1000), 13 g en ø 32 mm met op de voorzijde discuswerpen tijdens de eerste moderne «Olympische Spelen».

500 drachme, zilver (900/1000), 26 g en ø 36 mm met op de voorzijde start van de 100 meter hardlopen in 1896.

2500 drachme, goud (900/1000), 6,45 g en ø 21 mm met op de voorzijde de Griek Spyrios Louis winnaar van de Olympische marathon in 1896.

5000 drachme, goud (900/1000), 12,5 g en ø 25 mm met op de voorzijde Baron Pierre de Coubertin, initiatiefnemer tot de moderne «Olympische spelen».

De keerzijde toont het staatswapen.

Israël

Goudmunt van 10 shekel (900/1000, 17,28 g en ø 30 mm) en een zilvermunt van 2 shekel (850/1000, 28,8 en ø 37 mm), ter gelegenheid van de 34ste verjaardag van de staat Israël

Italië

Circulatiemunt van 500 lire (staal 6,8 g en ø 25,8 mm). Op de keerzijde is in braille, ten behoeve van de blinden, de waarde aanduiding opgenomen.

Libië

Reeks van 6 nieuwe pasmunten:

1 dirham, 1979, (staal, 1,75 g en ø 16 mm)

5 dirham (staal, 2,5 g en ø 18,5 mm)

10 dirham (staal, 3 g en ø 20 mm)

20 dirham (staal, 3 g en ø 24 mm)

50 dirham (koper-nikkel, 6,3 g en ø 25 mm)

100 dirham (koper-nikkel, 8 g en ø 27 mm)

Nicaragua

Twee circulatiemunten: 1 cordoba (koper-nikkel en ø 29 mm) en 50 centavos (koper-nikkel en ø 25,9 mm).

Polen

Zilvermunt van 100 zlotych (625/1000, 16,5 g en ø 32 mm).

Tsjechoslowakije

100 korunstuk (9 g en ø 29 mm), ter ere van de 100ste geboortedag van de schrijver Ivan Olbracht. De munt is vervaardigd uit zilver (500/1000), koper (400/1000), nikkel (50/1000) en zink (50/1000).

Turkije

Twee FAO munten, 20 lira (aluminium, 3,4 g en ø 30 mm) en 1500 lira (zilver 925/1000, 16 g en ø 30 mm).

Uruguay

Goudmunt van 5000 peso (900/1000, 20 g en ø 33 mm) en een zilvermunt van 100 peso (900/1000, 12 g en ø 33 mm), met op de voorzijde de stuwdam van Saldo Grande.

Venezuela

Zilvermunt van 100 bolivares (825/1000, 27 g en ø 37 mm) ter herdenking van de 200ste geboortedag van Andres Bello.

Penningen

Brussel

Ter gelegenheid van de tentoonstelling «Eer aan de arbeid, eretekens voor werknemers 1830 tot 1980», die gehouden werd van 3 mei tot 12 juni 1982 in het Penningkabinet te Brussel, bracht de Koninklijke Bibliotheek Albert I een penning uit die een weergave is van een «aureus».

Deze penning is de 6de in de reeks van 12 muntproducties die een bondig numismatisch overzicht geeft van onze muntgeschiedenis van de 1ste eeuw v. Chr. tot de 18de eeuw.

ø 22 mm

Voorzijde: de naar links gekeerde, gehelmde en geharnaste buste van keizer Postumus, omringd door de legende POSTVMVS AVG (keizer Postumus).

Keerzijde: een naar rechts staande Overwinning die een schild toont met het opschrift VOT a X, omringd door de legende QVINQVENNALES POSTVMI AVG (5de verjaardag van de regering van keizer Postumus, de 10de verjaardag toegewenst).

Deze goudmunt was in onze streken in omloop onder de regering van Postumus, een Gallische legergeneraal die ten nadele van keizer Gallie-

nus de macht gegrepen had en van 260 tot 269 als keizer heerste over een deel van Gallië en Spanje. Deze "aureus" (letterlijk «gouden») waarvan de voorzijde het portret van de keizer weergeeft en de keerzijde een propagandistische, verhalende rol speelt, is een typisch voorbeeld van de Romeinse keizerlijke munten welke gedurende 5 eeuwen in onze gewesten gebruikt werden; hij werd in 263 in het muntatelier van Keulen geslagen.

Prijs

Gouden medaille (750/1000, 22 mm en 7 g)	7.000 BF
Zilveren medaille (950/1000 en 22 mm):	600 BF
Bronzen medaille (22 mm):	350 BF

De penningen werden uitsluitend verkocht in de tentoonstellingszaal van 3 mei tot 12 juni i.l.

Dendermonde

Deze kring gaf verleden jaar, ter gelegenheid van hun vierde internationale numismatische dag op 28 mei 1981, een zilveren en bronzen penning uit.

De secretaris de heer Van Brussel meldt ons dat er nog een paar exemplaren beschikbaar zijn.

Zilver: (950/1000, 11g) slagaantal 100 stuks, prijs 700 BF.

Brons: slagaantal 150 stuks prijs 300 BF.

Deze penningen worden geleverd in een luxe etui en kunnen besteld worden bij de heer René Van Brussel Noordstraat 7, 9108 Lokeren-Eksaarde, (tel. 091/46.93.74).

Mechelen

De numismatische kring Mechelen heeft onlangs ter gelegenheid van hun vijf jarig bestaan een medaille uitgegeven.

Beschrijving :

Vz: Het hoofd van de Romeinse keizer Maximinus I naar links met onderaan zijn naam.

Kz: In het midden van een lauwerkrans de tekst «Numismatische Kring Mechelen» en de jaartallen «1976-81».

Gegevens: ø 53 mm - niet edel metaal - slagaantal 300 exemplaren.

Prijs: 250 BF.

Inlichtingen: Bij de voorzitter de heer Willem Van Rompuy, Meysburg 1 te 2800 Mechelen.

«WIBALD» PENNING

De stad Stavelot herdenkt in 1982 de 850ste verjaardag van het abt-zijn van Wibald en de gouden eeuw van het Kerkelijk Prinsdom Stavelot-Malmedy.

Vz: Een abt met een staf (naar een afbeelding uit de 11de eeuw) en de tekst «Wibaldus abbas stabulensis» dat een weergave is van het kalligrafisch geschrift van Wibald.

Kz: De Romaanse abdij van Stavelot, zoals ze weergegeven is op een zegel uit het begin van de 13de eeuw en de tekst «Com-mémoratio» investiturae abbatis Wibaldi».

Het ontwerp van de penning is van de hand van de bekende Luikse kunstenaar MARC LAFFINEUR en werd geslagen in de werkhuizen van de N.V. FIBRU-FISCH te Brussel, uitgevers sinds 1853.

Technische gegevens: fijn zilver 999/1000 - 32 mm diameter - gewicht $\pm 15,5$ g - oplage beperkt tot 800 stuks waarvan er 700 te koop zijn, genummerd en in schrijftjes geleverd.

Prijs: 1.750 BF + 90 BF voor eventuele verzendingskosten. Bestellingen kunnen gebeuren bij alle loketten an Crédit Général S.A. de Banque of door storting van het overeenkomstige bedrag op rekening 197-7000005-34 van het «Wibald Jaar».

NUMIS — INFO

19 september 1982 numismatische dag georganiseerd door de Cercle Numismatique de Couvin (Afdeling EGMP). Voor nadere inlichtingen kan men terecht op het telefoonnr. 060/34.40.87 of bij de voorzitter de heer P. Schuster, Ferme du Bas Bruly, 6406 Bruyl-de-Pesches.

3 oktober 1982 richt de Numismatische Kring Hasselt (Afdeling EGMP) van 9 tot 19 uur in 't «Cultureel Centrum van Hasselt» hun jaarlijkse internationale dag in. Inlichtingen bij de heer Jean Swerts, voorzitter, Oudstrijderslaan, 54, 3500 Hasselt.

17 oktober 1982 jaarlijkse internationale muntenbeurs ingericht door Gent-West-Muntcentrale van 9 tot 17 uur in het Congrescentrum te Gent.

De prijs per tafel bedraagt 400 BF te storten op rekening nr. 000-0129114-07 of 068-0656830-70 van G.W.M.C. vzw Gent.

Voor inlichtingen kan men zich wenden tot de heer Maurice Rigoir, secretaris, L. Schuermanstraat 20 te 9110 Gent (tel. 091/28.48.91).

Parking in de kelders van het gebouw, snackbar en dranken.

11 november 1982 jaarlijkse grote internationale ruilbeurs ingericht door Numismatica Tienen (Afdeling EGMP) van 8.30 tot 17.30 uur in de nieuwe zaal «MANEGE» naast de Stadsschouwburg, Minderbroederstraat 15 te Tienen.

Meer dan 500 tafels zijn er ter beschikking en de verdeling gebeurt volgens stortingsdatum van de reservatie. Op 11 november zelf blijven de reservaties geldig tot 10.30 u.

De prijs per meter tafel bedraagt 200 BF te storten op rekening nr. 001-0260155-77 bij de A.S.L.K. Agentschap Tienen voor rekening van Numismatica Tienen. Voor reservaties kan men zich wenden tot:

- de heer André Dewil, voorzitter, Vianderstraat 9 te 3300 Tienen (Tel. 016/81.49.47).
- de heer Felix Tutenel, penningmeester, Beauduinstraat 96 te 3300 Tienen (Tel. 016/81.27.44).

Zoals gebruikelijk is er gratis parking ter plaatse, een snackbar, dranken en trekking van een monstertombola waaraan zeer waardevolle prijzen zijn verbonden.

Tentoonstellingen

Tijdens de maand oktober 1982 zal de gouverneur van de provincie Luik de heer G. Mottard in de salons van het «Palais des Princes - Evêques», een tentoonstelling inrichten over eretekens en decoraties. Aan deze manifestatie zal de «Cercle Numismatique Liégeois» (afdeling E.G.M.P.) haar medewerking verlenen.

Deze tentoonstelling, die ingericht wordt ter gelegenheid van de 150ste verjaardag van de stichting van de Leopoldsorde, illustreert eveneens de Orde van Leopold II, de Kroonorde, de Orde van de Leeuw, de Orde van de Afrikaanse Ster en de decoraties van 1914-1918 en 1940-1945.

Een catalogus, waarin al de tentoongestelde stukken beschreven worden, zal tijdens de tentoonstelling kunnen aangekocht worden.

Nadere informatie kunnen bekomen worden bij de voorzitter van de Luikse kring de heer C. Thiernes, rue Neuve 43, 4600 Chênée.

Voordrachten

De afdeling Leuven richt op vrijdag 23 juli en 27 augustus in hun lokaal «Brasserie Nationale» Tiensevest 20 te 3000 Leuven, een voordrachtavond of veiling in. Inlichtingen bij de voorzitter de heer J. Peeters, Gemeentestraat 170, Kessel-Lo (tel. 016/25.32.18).

VAKANTIETIPS

TENTOONSTELLINGEN

Brugge

Ter gelegenheid van de «Bourgondische Dagen», die ingericht worden ter herdenking van het 500ste sterfjaar van Maria van Bourgondië, zal in het Gruuthusemuseum van 7 augustus tot 7 november een tentoonstelling «Munten en penningen in Bourgondisch Vlaanderen» worden gehouden.

In de mooie catalogus, die samengesteld is door de heer J. Taelman en uitgegeven wordt door de stedelijke musea, worden alle tentoongestelde stukken beschreven (Meer informatie vindt men op blz. 108).

Geopend, maandag tot zondag van 9.30 tot 12.00 en van 14.00 tot 18.00 uur.

Brussel

Koninklijke Munt van België

Op alle werkdagen van 10 tot 12 uur zullen de werkplaatsen van de Koninklijke Munt van België, Pachecolaan 32 te 1000 Brussel, vrij kunnen bezocht worden door groepen van tenminste 10 personen. Individuele bezoeken zijn niet toegestaan. Groepen van 10 personen en meer hoeven geen voorafgaandelijke toelating te vragen, maar het is wel nodig dat elke groep een verantwoordelijke aanstelt voor de duur van het bezoek.

Museum voor geld en geschiedenis

Geopend aan de Wildewoudstraat 9, links van de Sint-Michielskathedraal, te 1000 Brussel, op maandag van 9 tot 17 uur, de overige werkdagen na afspraak met de dienst Verzamelingen.

Maak uw afspraak telefonisch op nummer 02/219.46.00, toestellen 24.31 en 22.06 of schriftelijk op volgend adres: Dienst Verzamelingen, Nationale Bank van België, de Berlaimontlaan 5, te 1000 Brussel. Bezoek, rondleiding en catalogus zijn kosteloos: een gegidst bezoek duurt zowat twee uren. Als herinnering mag elke bezoeker eigenhandig op een machine van 1870 een guillochetekening maken en die meenemen.

NEDERLAND

Amhem

Stedelijk museum, Utrechtseweg 87. Muntvondst 1950 - Goud en zilvermunten van Filips II.
Geopend, maandag tot zaterdag van 10 tot 17 uur, zondag van 11 tot 17 uur.

Breda

Stedelijk en Blsschoppelijk museum, Prenten en Muntenkabinet, Grote Markt 19.

Geopend, maandag tot zaterdag van 10 tot 12.30 en van 13.45 tot 17.30 uur; zon- en feestdagen van 13.45 tot 17.30 uur.

Den Haag

Koninklijk Kabinet van Munten, Penningen en Gesneden stenen, Zeestraat 71 B. Inlichtingen tel. 070-469702.

Franeke

Fries Munt- en Penningkabinet, Voorstraat 2a. Romeinse en Friese munten, Nederlandse munten en penningen e.a. (tel. 05170-3690).

Haarlem

Teyler's Museum, Spaarne 16. Kollektie Nederlandse historiepenningen. Bezoek alleen op afspraak (tel. 023-320197)

Maastricht

Bonnefantenumuseum, Dominikanerplein 5. Kollektie munten, Romeinen tot Koninkrijk.

Geopend van maandag tot vrijdag van 10 tot 12 en van 13 tot 17 uur.
Zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur.

Nijmegen

Rijksmuseum G.M. Kam, Museum Kamstraat. Romeinse munten. Dagelijks van 10 tot 17 uur. Zondag's van 13 tot 17 uur.

Utrecht

Munt- en Penningkabinet, Centraal Museum, Agnietstraat 1. Geopend van dinsdag tot zaterdag van 10 tot 17 uur, zondag van 14 tot 17 uur. Kollektie munten van de stad Utrecht.

Venlo

Goltziusmuseum, Goltziusstraat 21. Munt- en Penningkabinet gewijd aan de Venlose gebroeders Leopold, Jacob en Karel Wiener, die in de vorige eeuw ook in België werkzaam waren. Voor verzamelaars van medailles sterk aan te bevelen.

Geopend van maandag tot vrijdag van 10 tot 12 uur en van 14 tot 17 uur. Zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur.

Zutphen

Stedelijk Museum, Rozengracht 3, Kollektie van Gelderse en Zutphense munslag en muntvondsten.

Geopend van dinsdag tot vrijdag van 10 tot 12.30 en van 14 tot 17 uur. Zaterdags van 10 tot 12.30 uur en zondags van 15 tot 17 uur (Zondags gratis toegang).

HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

Wie helpt ?

De heer Gaston TEEUWENS wenst oude munten uit alle landen te ruilen tegen Antwerpse natiepenningen.

Zijn adres: Turnhoutse baan 81, bus 3 te 2200 Borgerhout (Tel./privé 031/36.02.26 - werk 031/41.12.90 lijn 645).

“Munten en penningen in Bourgondisch Vlaanderen vanaf Filips de Stoute tot Maria van Bourgondië” door Juliaan Taelman

Naar aanleiding van de tentoonstelling “Munten en Penningen in Bourgondisch Vlaanderen” die gehouden wordt te Brugge (Gruuthuse-museum, Muntenkabinet), van 7 augustus tot 7 november 1982, brengt de Stedelijke Musea een catalogus uit die samengesteld werd door J. Taelman.

In deze interessante publicatie, waarin al de tentoongestelde stukken beschreven worden, heeft de auteur getracht een bepaalde periode uit de geschiedenis van Vlaanderen (1384 - 1482) in vijf hoofdstukken zo volledig mogelijk te omschrijven.

Inhoud

Inleiding

Toelichting bij de catalogus

Beknopt overzicht van de Bourgondische muntslag in Vlaanderen (1384-1482)

Catalogus

Filips de Stoute (1384-1404)

Jan Zonder Vrees (1404-1419)

Filips de Goede (1419-1467)

Karel de Stoute (1467-1477)

Maria van Bourgondië (1477-1482)

Bibliografie.

Deze uitgave, die 360 foto's bevat waaronder 19 in kleur, telt 210 bladzijden.

Prijs: 500 BF (+ verzendingskosten).

Bestellingen kunnen gebeuren op de volgende adressen:

- Directie van de Stedelijke Musea, Dijver 16 te 8000 Brugge (050/33.99.11).

- De heer Juliaan Taelman, Schaakstraat 92 te 8310 Brugge (Tel. 050/35.44.35).